

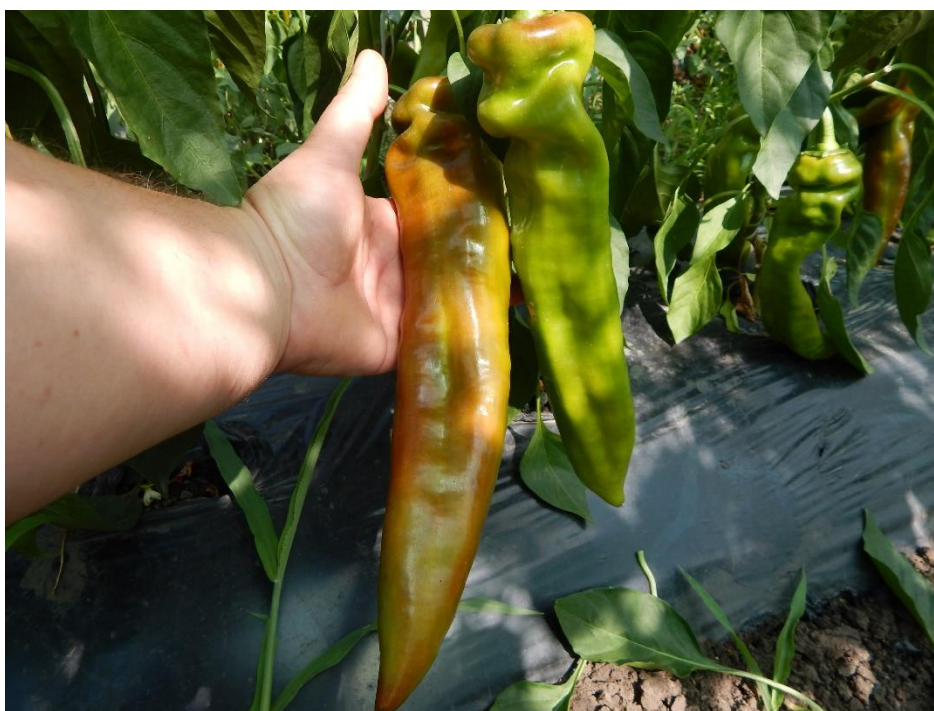
„Kabai gyűjtött Piros/Sárga Óriáspaprika”

Olta lommall nem rendelkező „szabadfajta” jellemzése

2021

A helyi fajták, vagy tájfajták, olyan fajták, amelyek évtizedek alatt alakultak ki az otthoni kertekben és a gazdaságokban. A családok több generáción keresztül adták át őket, így alkalmazkodtak a helyi körülményekhez. Ennek következtében ellenállóbbá váltak a helyi kártevők és betegségekkel szemben. Ha ehhez hozzátesszük azokat az íz jellemzőket, melyeket hiába keresünk a nagyáruházak polcain, és a váratlan extra tulajdonságokat, valamint a lenyűgöző kapcsolatot a múlttal, könnyen felismerhető, hogy ezek mind olyan jellemzők, amelyeket érdemes megőrizni.

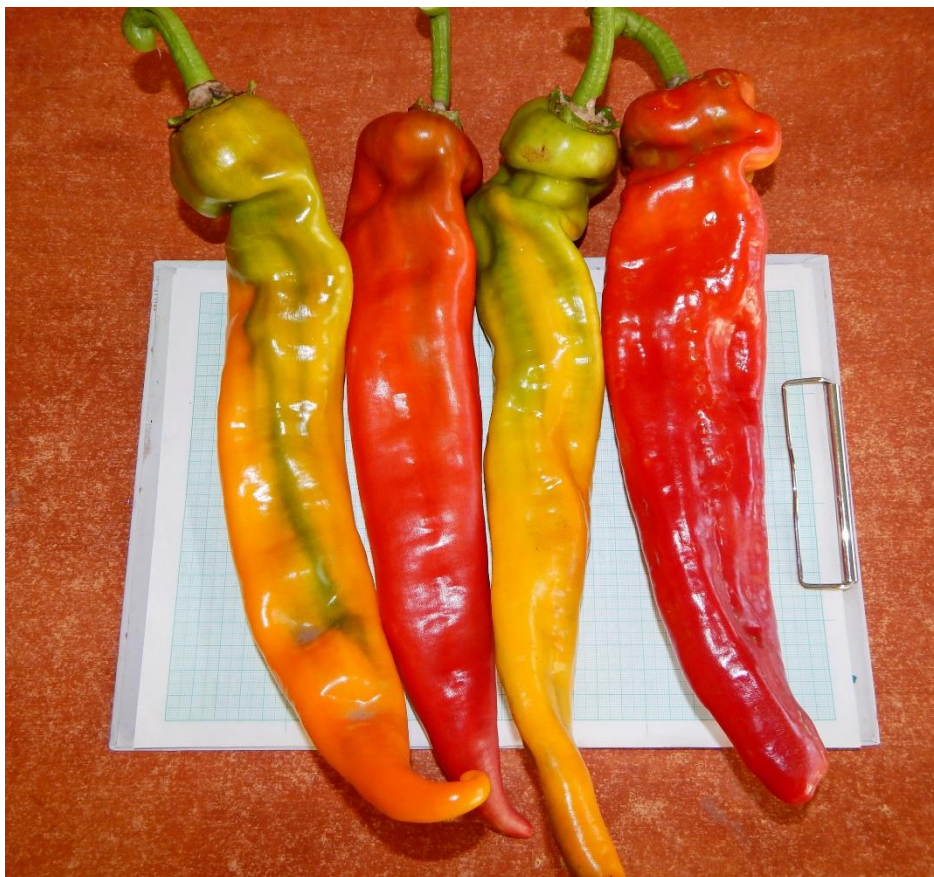
Növénytermesztési tevékenységem során, sokan hoznak hozzám különféle növények magjait. Jellemzően paprika magokat, de paradicsomból is kapok szép számmal. Azt, hogy nekik honnan van, azt sokszor már nem tudjuk meg, Ők is kapták valahonnan, valaha, és művelésben hagyták, valamilyen jó tulajdonságuk miatt. Ezeket aztán el is vetem, megnézzük mi lesz belőlük, tudjuk-e használni, vagy csak egyszer megpróbáljuk, de nem szeretjük meg.

Ha rápillantunk ennek a paprikának a termésére, talán megtippelhető, hogy mit szerettünk meg benne! Nem ritkán, karnyi hosszúságú és vastagságú termései vannak. Nem igen állják meg szó nélkül az első találkozást, ha megmutatom valakinek!

Valójában kétfajta, ugyanis létezik piros és sárga változata is.

Mielőtt a termesztési tapasztalatokról írnék, vizsgáljuk meg a növényt alaktani szempontból.

Nagyon kerestem a különbséget a piros és a sárga változat között, de a növényen nem találtam. A termésen a színén kívül van még némi eltérés, de a jellemzésben nem különböztetem meg a két növényt, ahol van különbség jelzem.

Alaktani jellemzés

Kabai gyűjtött paprika

Nemzettség: Capsicum

Faj: annuum

Fajta: szabadfajta

Változat: Piros/Sárga

Termesztés helye:

4183 Kaba

Erősen kötött vályogtalaj

Északi szélesség: 47° 21'

Magasság a Balti felett: 88,70 m

Szaporítóanyag beszerzési hely: Hajdú-Bihar, Kaba

Mag

- felülete sima, lapított vese alakú,
- színe világossárga,
- mérete kb. 4 mm.

Csíranövény

-sziklevél nyélrefutó, lándzsás, hegyes, széle ép, tagolatlan, enyhén felfelé álló.

Hajtásrendszer

Nem determinált, felálló, fásodó szárú.

A szár színe zöld, a nódusok környékén kissé lilás. Enyhén szőrözött.

Hengeres, vékony, hosszirányú bordával.

Térállása közép magas, magas.

A vegetatív növekedés során hozott levélnódusok száma: 9

A szár nóduszaiból hajtások törnek elő.

Ágrendszere legyezőszerű. Villás elágazású (dichotonikus), az elágazások egymáshoz viszonyított divergencia szöge 90° .

2x2 elágazásig egyenértékű tovább nővő ágak fejlődnek, majd a további elágazásokban egy egyenértékű, továbbnövő fő ág és egy korlátozottan, gyengébben továbbnövő és csökevényesedésre hajlamos ág fejlődik. A csökevényes ág vonalon a harmadik, negyedik elágazás gyakran bogban végződik.

A továbbnövő ágakon bog spontán előfordulhat.

Virág

Kétivarú. Bókoló állású. A kocsány helyzete nem meghatározható, egy növényen találhatunk fölálló, közepesen álló és lefelé álló kocsányt is. Ez paprikánál recesszív tulajdonság, mely alanyunknál nem stabil.

A kocsány mérete 60-70 mm, ami nagynak tűnik és nagy is, de a termés méretével mégis arányos. Ha nem számítjuk a kerek bogyójú fajtákat, mint például a cseresznyepaprikát, találunk – főleg baccatum fajtánál, pl. Aji Amarillo – arányaiban sokkal hosszabbakat, akár termés méretű kocsányhosszúságokat is.

Virágok száma nóduszonként egy (1) darab.

Csészelevelek száma öt-hat, melyek egymással összeforrtak.

Öt-hat szíromlevelei fehérek, tövénél összeforrtak, a vackon egyetlen kört alkotnak.

Elrendezésük sugaras, aktinomorf.

Porzók száma öt-hat, mely töben összeforrt a szíromlevéllel.

Porzósál hossza 4,5-5 mm.

Portok színe lila, mérete 3 mm x 1 mm.

A porzósálak tövénél mézfejtő található.

A termő kettő-, vagy több osztatú, felső állású, mely bibeszálban és bibepárnában végződik. A bibeszál hossza 4-5 mm.

Virágképlete:

***K₍₅₎ [C₍₅₎ A₅] G₍₃₎**

vagy

***K₍₆₎ [C₍₆₎ A₆] G₍₃₎**

Levél

Lomblevél. Levélalap függeléke nincs.

Levélnyel félhengeres, hosszanti félhengeres bordával a felső, nem hengeres oldalon.

Levéllemez tagolatlan, a levélszél ép. Enyhén befelé kanalasodó.

A levéllemez válla aszimmetrikus, nyélbe keskenyedő.

A levéllemez kihegyezett, hegyes.

Keresztben átellenes, majd szórt, spirális levélállású

Levélfonáki fő ér környezete enyhén szőrözött.

Termés

Lefelé álló.

Szarv alakú, vagy háromszög alakú, felfűjt bogyótermés, kápiákra jellemző lapítottsággal. Hossza 25-30 cm, átmérője 6-8 cm. Súlya elérheti a 25 dkg-ot is, de a 20 dkg egyáltalán nem ritka.

Jellemzően két osztatú, de előfordul három, esetenként négy osztat is.

A termésfal vastagsága 4-6 mm.

Rekeszfal kb. 5x10 mm-es, végigfutó, rajta szórtan magok találhatóak.

A központi oszlop kb. 40-50 mm magas, magokkal fedett.

Termésalap sima, vagy érdes, a csésze zárt. Kocsánybemélyedése nagy, 10-12 mm.

Bogyó felülete közepesen fényes, sima.

Terméscsúcs hegyes, de előfordul a bibepontnál behúzott alak is.

Enyhén csípős, körülbelül 2500 SHU. Kifejezetten „friss” ízű.

Kétféle színben érik, pirosra és sárgára. Minden évben gondosan szelektálok a piros és a sárga termésből vett magokat, mégis a következő nemzedékben mindkét csoportban találkozhatunk ellenkező színű egyeddel is. Az öröklődés szempontjából a piros szín a domináns a sárga felett, ám mégis elő-elő fordul sárga a piros állományban. A paprika érett színéért három gén pár felelős, illetve azok kombinációja. Úgy tűnik, ebben az esetben az öröklődési szín génkombinációja nem stabil.

Alaktani jellemzők „DUS” táblázata

„Kabai Gyűjtött Piros/Sárga Húsos” paprika

	Jellemzők	Értékhatarók	Értékelés ¹	Értékelés ²
1.	A csíranövény hipokotil antocianid színezete	1 - 9	1	nincs
2.	Növekedése	1 - 3	1	fölfelé álló
3.	A szár hossza	3 - 7	5	közepes, 22-26 cm
4.	Bogok kialakulása a felső részen	1 - 9	5	jellemző
5.	Internóduszok száma az első virág és a bog között	1 - 3	3	több mint három
6.	Internóduszok hossza	1 - 9	7	hosszú
7.	A nóduszok antocianinos elszíneződése	1 - 9	9	igen
8.	A nóduszok antocianinos elszíneződésének mértéke	1 - 9	7	erős
9.	A nóduszok szőrözöttsége	1 - 9	3	gyengén
10.	Növénymagasság	1 - 9	7	magas
11.	Levéllemez hossza	1 - 9	7	hosszú (20 cm)
12.	Levéllemez szélessége	1 - 7	5	közepes (7 cm)
13.	Levél zöldesség	1 - 9	7	sötétzöld
14.	Levél forma	1 - 3	1	lándzsás
15.	Levélszél hullámosodása	1 - 7	2	nincs, vagy enyhe
16.	Levéllemez hólyagosodása	1 - 9	1	nem

17.	Levéllemez keresztmetszeti profilja	1 - 9	1	erősen konkáv
18.	Levél fényesség	1 - 9	3	enyhén fényes
19.	Kocsány állása	1 - 3	1 – 2 - 3	nem meghatározható
20.	Portok antocianin színezettsége	1 - 9	9	igen
21.	A termés éretlen színe	1 - 4	3	zöld
22.	Színárnyalata	1 - 9	3	világos
23.	A termés antocianin elszíneződése	1 - 9	1	nem
24.	A termés állása	1 - 3	3	csüngő
25.	A termés hossza	1 - 9	9	nagyon hosszú (20-30 cm)
26.	A termés átmérője	1 - 9	5	közepes 4-5 cm
27.	A termés méret aránya hossz/átmérő	1 - 9	9	nagyon nagy (5)
28.	A termés hosszmetszete	1 - 9	9	szarv alakú
29.	A termés keresztmetszete a központi oszlopnál (placenta)	1 - 3	1-2	elliptikus - szögletes
30.	A termésváll gyűrődöttsége	1 - 9	8	nagyon gyűrődött
31.	A termés gyűrődöttsége, a váll nélkül	1 - 9	5	közepesen gyűrődött
32.	A termés felülete	1 - 3	1	sima
33.	A termés színe éretten	1 - 5	3	piros
34.	A termés színárnyalata éretten	3 - 7	5	közép
35.	A termés fényessége	1 - 9	5	közepesen
36.	Kocsánybemélyedés	1 - 9	9	igen
37.	Kocsány bemélyedés mértéke	1 - 9	7	mély, 10-12 mm
38.	A termés csúcs alakja	1 - 5	2	közepesen hegyes
39.	Hosszanti, rekeszfali barázdák	1 - 7	3	sekély
40.	Osztatok száma	1 - 5	2-4	2 vagy több osztatú
41.	A termés húsvastagsága	1 - 9	5	4-6 mm
42.	Kocsány hossza	1 - 9	7	hosszú, 60-70 mm
43.	Kocsány vastagsága	1 - 9	7	vastag, 8-11 mm
44.	Csészelevelek	1 - 2	2	zárt
45.	Csípősség	1 - 9	9	igen, enyhén csípős
46.	Virágzás koraisága	3 - 7	5	középkorai
47.	Termés koraisága	1 - 9	8	késői

A növény rezisztenciáját célzó kérdésekre vizsgálatok nélkül nem tudok válaszolni, a „termesztési tapasztalatok” részben érintem a betegségekkel szembeni észrevételeket.

Termesztési tapasztalatok

Mint a szabadfajtákra jellemző, kis odafigyeléssel érhetünk el jó eredményeket. Ezzel a fajtával is ez a helyzet. Magvetése és a palántanevelése is a szokásos, nem kíván sem melegebbet, sem extra tápanyagot. 70-75 nap alatt eléri a palántázási méretet és állapotot.

Célszerű egyesével elhelyezni, mert ellenkező esetben kezelhetetlenné válik a növény, jórészt az óriástermései súlya miatt is. Emiatt célszerű karózni, vagy kötözni.

Folytonnövő, szeptemberre már elérheti a két méteres magasságot is.

Hatalmas termései képesek letörni az ágait, e tekintetben bizony érdemes körültekintően felkötni. Hátránya továbbá, hogy a termékek még a második kötésnél is leérnek a földig és az érintkezési pontnál baktériumos rothadás elindulhat.

A sárga és a piros változat között én nem találtam különbséget, talán (talán) a sárga termés mintha vékonyabb lett volna és a húsvastagsága kissé nagyobb, de ebben nem vagyok teljesen biztos, nagyon kerestem a különbséget, talán ennyi lehet. Ennek

Kimondottan későn kezd el színesedni és a színesedés végére általában már ráncosodik a bogyó, ezért gazdasági érettségét zölden szedve határoznám meg. Enyhén csípős, kifejezetten jó ízű paprika. Ha meg kellene becsülnöm, 2.500 SHU értékben határoznám meg. Simán fogyasztható kategória.

Célszerű metszeni a növényt, így lesznek a legnagyobb termései, de a metszést rosszul viseli, ezért csak bekötött termés után van lehetőség a ágot lecsípni.

A csigák nagyon szeretik, jellemzően a kocsányt hámozgatják, illetve, ha leér a termés a földre, szívesen be is költöznek a bogyóba.
Teljes terheléskor sem mutat tápanyaghiányos tüneteket, vélhetően gyökérzete is megfelelően nagy a tápanyagigény kiszolgálására.

Összességében egy kiváló, igen „piacos” paprikáról beszélünk, melyet könnyedén, akár növényvédőszerek nélkül is termesztetünk úgy, hogy ha a kertszomszédunk meglátja, biztosak lehetünk benne, hogy kér belőle! Ettől nagyobb dicséret nem is kell!

Mindezen okoknál fogva, kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy a fent taglalt növény, értéktárba való felvételét vitassa meg, tekintettel, hogy fellelhetősége és - véleményem szerint - kialakulása, származása Kaba és/vagy környéke.

Tisztelettel:

Diczkó László
őstermelő

Kaba, 2021 szeptember